

I det skjulte

Fastetiden nærmere sig, og catholica.dk
bringer Wilfrid Stinissens prædiken til
askeonsdag¹

Af Wilfrid Stinissen²

*Når du giver almisse,
så lad ikke blæse i basun for dig.
Giv din almisse i det skjulte.
Da skal din fader, som ser i det skjulte, lønne dig.
Matt 6*

Tre små [græske] ord kommer igen flere gange i denne evangelietekst: *en tô kryptô*, i det skjulte. Almisse skal gives i det skjulte, vi skal bede i det skjulte, i vort kammer, bag den lukkede dør. Hvis vi faster, skal vi gøre det ubemærket, i det skjulte, for at menneskene ikke skal se, at vi faster, men kun Faderen, som er i det skjulte.

Når Jesus gentager, at Faderen er i det skjulte, så er det ikke, fordi han ikke ved, at Faderen er overalt, at himlene og jorden er fulde af hans herlighed. Men han ved, at det for os er lettere at finde Faderen i det skjulte end blandt vrимlen på gaderne. Gud lokker sit folk, sin brud, ud i ørkenen for der at tale til hendes hjerte.³ Jesus selv trækker sig tilbage til ørkenen for at søge Faderens vilje. Han går op på bjerget for at bede i ensomhed. Til disciplene siger han: "Kom med mig ud til et øde sted, hvor I kan være alene".⁴

Er det ikke just det, vi gør, når vi trækker os tilbage fra vort hverdagsliv for at tilbringe nogle dage i retræte? Vi vil være for Guds ansigt, tale til ham i det skjulte. Vi tror, at vi i afsondrethed kan være ham mere nær, at vi bedre kan lytte til ham, at vort hjerte skal blive mere brændende i os. Og samti-

¹ Fra Wilfrid Stinissens bog *Som en skatt*. Forlaget Artos 1998

² Oversat af Jacob Thomsen

³ Hos 2,16: Derfor vil jeg lokke hende, jeg vil føre hende ud i ørkenen og tale til hendes hjerte.

⁴ Mark 6,31: Og han sagde til dem: »Kom med ud til et øde sted, hvor I kan være alene og hvile jer lidt.« For der var mange, som kom og gik, så de ikke engang havde tid til at spise.

dig ved vi, at når vi drager os tilbage, forlader vi alligevel ikke vore brødre og søstre, som lever ude i verden. Tværtimod ved vi, at vi, når vi trofast besvarer Jesu indbydelse til at følge ham til "et øde sted", træder ind i Kirkens og menneskehedens hjerte.

Jesu udtalelse, at Faderen er i det skjulte, kan vi også fortolke som en indbydelse til at søge Gud i vort hjertes skjulte kammer. Vi kan minde os om den hellige Augustins ord om, hvorledes han forgæves havde søgt Gud i det ydre, skønt Gud ventede på ham i hans eget indre. "Gud er skjult i sjælen," siger Johannes af Korset, "og det er dér, vi må søge ham". For Teresa af Avila er den åndelige vej en vandring *indad*, hvis slutmål er mødet med Gud i det allerdybeste af os selv. Det er dér, Faderen er, i det skjulte. Er det ikke netop til denne vandring, Jesus søger at lokke den samaritanske kvinde? Han vil føre hende tilbage til hende selv. Hun søger sin redning i det ydre, i brøndens vand. Men Jesus forklarer for hende, at det ikke er dét vand, det drejer sig om, men et andet vand, som strømmer frem i det skjulte, i det inderste midtpunkt i hende selv. "Det vand, som jeg giver, bliver en kilde ... med vand til evigt liv".⁵ Det vigtigste i vort liv er at nå frem til denne kilde. Dér slukkes al vor tørst; og dér finder vi det evige liv, vi er skabt til.

"Lad ikke den venstre hånd vide, hvad den højre gør", siger Jesus også, "giv din almisse i det skjulte".⁶ Her møder vi et tredje aspekt af dette liv i det skjulte. Vi skal udføre vore "fromme gerninger" på en sådan måde, at de bliver skjulte – ikke bare for andre mennesker, men også for os selv. Johannes af Korset taler gerne om den hellige glemsel, der lader os leve i en salig uvidenhed. Vi behøver ikke at se vor egen fremgang, frugten af vore handlinger, det gode, som vor bøn bevirker i verden. Alt dette er Faderens sag. Vi behøver ikke en gang at kende og opleve vor tro. Selvom troen synes at forsvinde for os, må vi lade den være dér, "i det skjulte". Det, som forsvinder, er ikke troen, men oplevelsen af den subjektive tryghedsfølelse, som troen af og til giver os. Gennem troen når vi Gud; det er ikke meningen, at den skal være en personlig rigdom, som vi kan nyde efter eget forgodtbefindende. Troen vil få os til at *gå ud* af os selv. Det er denne selvforglemmelse, som Elisabeth af Treenigheden beder om i sin velkendte bøn: "Hjælp mig at *forglemme mig selv helt og holdent*, så at jeg kan slå mig til ro i dig, stille og i fred, som om min sjæl allerede befandt sig i evigheden."

Jesus har selv – på en absolut enestående måde – levet i denne glemsel og uvidenhed. Den venstre hånd, hans menneskelige natur, ville ikke vide, hvad den højre hånd, hans guddommelige natur vidste. Som menneske ville han ikke vide dét, han som Gud vidste. Da han blev menneske, afstod han frivilligt fra sin guddommelige viden. Han efterlod den i forvaring, "i det skjulte", hos sin Fader. Han ville ikke have nogen anden kundskab eller noget andet liv end dét, han fra øjeblik til øjeblik måtte tage imod fra Faderen.

De, der udfører deres fromme gerninger for menneskenes øjne, for at de skal lægge mærke til dem, har allerede fået deres løn. Men de, der handler i det skjulte, får deres løn af Faderen. Hvori består denne løn? I at være set af Faderen. "Din Fader, som ser i det skjulte", disse ord kommer igen som et refræn i teksten. Hvis man holder sig isoleret, for øjnene af Faderen, som er i det skjulte, bliver man set af ham, som ser i det skjulte. Der kan ikke tænkes nogen større løn end at blive genstand for Faderens kærlige blik.

Hvis Himlens salighed er at se Gud, er saligheden her på jorden *at lade Gud se på os*. Vor store fejltagelse, når det gælder Gud, er, at vi ser alting bagvendt. Vi tror, at det er os, som skal betragte Gud, analysere ham, udforske ham. Men en Gud, som kan indpasses i vore tanker og vor forstand,

⁵ Joh 4,13–14: Jesus svarede hende: »Enhver, som drikker af dette vand, skal tørste igen. Men den, der drikker af det vand, jeg vil give ham, skal aldrig i evighed tørste. Det vand, jeg vil give ham, skal i ham blive en kilde, som væl-der med vand til evigt liv.«

⁶ Matt 6,3–4: Når du giver almisse, må din venstre hånd ikke vide, hvad din højre gør, for at din almisse kan gives i det skjulte. Og din fader, som ser i det skjulte, skal lønne dig.

er nødvendigvis en begrænset Gud og i virkeligheden en latterlig Gud. Hvis vi, når vi søger Gud, ikke indser, at han er den første, som ser på os, som elsker os; hvis vi ikke møder et kærligt blik, som hviler på os, da er det ikke Gud, vi møder, men et produkt af vor fantasi. *Videntem vidére*,⁷ siger Augustin: vi ser ham, der allerede længe har set på os. Hans blik er altid det første. Gud kender mig allerede, inden jeg kender ham, og jeg kan aldrig nå at indhente hans forspring. Vi lærer ikke Gud at kende først og fremmest ved, at vi betragter ham, men ved at lade ham betragte os. Man kender ikke solen ved at se lige ind i den, men ved at sænke sit blik og lade sig ramme af dens stråler.

Det udgangspunkt, Descartes valgte for sin filosofi, var: "Cogito, ergo sum" (jeg tænker, altså er jeg til). Han tog fejl. Han skulle have sagt i passiv: "Cogitor, ergo sum." Jeg er "tænkt", jeg er kendt, altså er jeg til. Det er Guds blik, som gør os til dét, vi virkelig er. "Deri består kærligheden: ikke i at vi har elsket Gud, men i at han har elsket os".⁸ Det er ikke mig, som vælger; jeg er valgt. Det er ikke mig, som kender; jeg er kendt. Det er ikke mig, som elsker; jeg er elsket. "Den, der elsker Gud, er kendt af ham", skriver Paulus.⁹ Og videre: "Jeg jager efter det (opstandelseslivet), *fordi* jeg selv er grebet af Kristus Jesus".¹⁰ Og til galaterne siger han: "Da I har lært Gud at kende, eller rettere er blevet kendt af Gud".¹¹

Hvert menneske bærer i sig en dyb længsel efter i kærlighed at være set og kendt af en anden. Er det ikke karakteristisk for kærligheden ikke at ville skjule noget for den elskede? Når man elsker, vil man, at den elskede skal vide alt. At være set, både med vore lyse og mørke sider, og i alt være elsket og accepteret, som vi er, det er en drøm, vi alle, bevidst eller ubevidst har. Hvis vi gør vore gode gerninger for Guds øjne og ikke for menneskers, da bliver denne drøm opfyldt af ham, der ser os – *i det skjulte*.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

⁷ Latin: At se den seende. Red.

⁸ 1 Joh 4,10

⁹ 1 Kor 8,3

¹⁰ Fil 3,12

¹¹ Gal 4,9